

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Principala Nr. 15.
Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarife și în vouchere.
Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON NR. 2000

Trec săptămânile...

Săptămânile trec fără să se facă lumină în Balcan.

Răspunsul Sârbiei la pretenziunile împătritei înțelegeri oficial nu e cunoscut. Știm cu toate acestea că d. Pasici este gata să consimtă la dureroasele concesiuni macedonene ce i-se cer. Șcupština i-a dat deplină putere să răspundă. Ce va face el va fi făcut. Inșă pe cât se bănuiește cea mai mare greutate vine din raporturile Sârbiei cu Italia. Sârbii sunt gata să se execute, să predea imediat teritoriile macedonene ce li se conveniau Bulgarilor în urma tratatului secret din 1912, aceasta însă numai în cazul când ei ar fi siguri că prin victorii nouă ar mări teritoriul sârbesc într-o parte oarecare de rasă și aspirațiuni curate, exclusiv sârbești.

Dar vezi, Italia și-a aruncat ochii pe această parte. Pe drept sau pe nedrept, dar la Niș toți știu că Italia ar dori să facă un stat autonom, dependent de ea, sub sceptrul ducelui Abruzilor și la acest gând numai se produce în sufletul sârbesc o amară și legitimă durere. Cu toții sunt de părere că cabinetul din Roma este mult prea hrăpăreț și că rezultatele obținute după patru luni de campanie nu justifică aceste pretențiuni.

Această luptă în ascuns între Sârbia și Italia este unul dintre elementele periculoase, tulburătoare ale situației actuale.

Este indoielnic că chiar făcând Sârbia cele mai estinse concesiuni Bulgariei ar putea-o determina pe aceasta să iasă din neutralitate și să i se atașeze campaniei, astăzi când Bulgaria vrea cu prețul de minuscule jertfe să măriască teritoriul bulgar în toate părțile afară de linia Dunării.

Două informațiuni ce le avem din sursă germană caracterizează pe deplin situația tulburătoare a zilei. Mistificațiile sunt dese. S'a publicat un interviu al d-lui Ghenadieff, din care reiese că acest șef al partidului stambulovist ar fi inclinat cu totul pe partea germano-austro-turcă. Azi însă aflăm că nu este vorba de vechiul ministru Ghenadieff, ci de frațele său mai mic, de Paul Ghenadieff, personajiu fără influință și fără pic de autoritate, care a fost interviuat numai de dragul echivo-

cității numelui său. Altă informație S'a anunțat că d. Radoslavoff a plecat la München. În vremele aceste o vizită a prim-ministrului bulgar în Germania dedea de bănuț. Din întâmplare, nu-i vorba decât de flușău, tinăr atașat la legăție care merge la postul său în Berlin, ceea ce schimbă fața lucrului...

Și săptămânile trec. Și în Balcan nu se mai face lumină. Nici atât nu se poate ști: Bulgaria înarmată cui se va atașa? Credeam până acum, îndeosebi după ce acordul turco-bulgar este un *fait accompli*, că se va atașa victorioaselor armate germano-austro-ungare cari ar ajunge la granița bulgărească, dar presa împătritei înțelegeri pune iarăși mari speranțe că Bulgaria vrea să-și apere toate granițele, de orice incursiune a vreunei armate străine. Probabilitatea debarcării de trupe rusești la Varna, îndată ce s'ar permite transportul de trupe germane pe teritoriul bulgar, nu este eschisă. În acel caz Bulgaria se transformă într'un sângeros teatru de războiu, ale cărui consecințe sunt funeste pentru viitorul Bulgarilor. Bulgaria mobilizată țintește evitarea acestui teatru de războiu.

Nu este vorba deci de o încălcare a teritoriilor macedonene, ori de o atașare la armatele germano-austro-ungare, când Bulgaria stă înarmată, ci asigurarea actualului teritoriu sporit cu cesiunea din Tracia pe prețul neutralității.

Noua ofensivă italiană. Din Geneva se anunță: Comandamentul superior al armatei italiene face mari pregătiri pe întreg frontul pentru o nouă ofensivă. Planurile strategice au fost făcute de Cadorna în colaborare cu Joffre.

Adunarea comitatului Făgăraș. Adunarea municipală de toamnă a comitatului Făgăraș este convocată pe 5 Oct. st. n. a. c.

La Belfort se așteaptă o mare ofensivă franceză. Din Geneva se anunță: La Belfort e iminentă o mare ofensivă franceză. În jurul Belfortului — după cum se anunță — e concentrată o armată de 100,000 oameni. Soldații afară de puști, sunt provăzuți cu pistoale automate.

Situația în Grecia.

Deschiderea Camerei eline. — Expozeul prim-ministrului Venizelos. — Mobilizarea.

Cu prilejul deschiderii camerei eline prim-ministrul Venizelos a rostit între aplauze generale următorul discurs:

Când, după începutul marelui război european, Camera elenă s'a întrunit, în Septembrie 1914, am avut onoarea de a expune la această tribună care era politica guvernului, față de situația creată de acest război.

Dar, în Februarie trecut Cabinetul pe care aveam atunci onoarea de a-l prezida, a crezut că o modificare se impunea la această politică, dar, în această privință, s'a găsit în neînțelegere cu Coroana și a trebuit să părăsească puterea.

După alegeri, fiind chemat din nou la cârmă, și judecând că situația se schimbase în acest interval se hotărî să revie din nou la politica pe care am arătat-o la începutul războiului în Septembrie 1914. Dar, la mobilizarea bulgară nu se putea da un alt răspuns decât mobilizarea grecească.

Sunt dator să înștiințez Camera că, după decretarea acestor două mobilizări, asigurări liniștitoare au fost date de ambele părți: d. Radoslavoff a declarat ministrului nostru la Sofia că mobilizarea bulgară nu avea nici un scop agresiv, nici în contra noastră, nici în contra aliaților noștri sârbi, că ea fusese impusă Bulgariei din cauză vecinătății ei cu teatrul de război și că nu avea alt scop decât de a face de acum înainte mai posibilă Bulgaria menținerea neutralității ei armate.

Am răspuns că atât timp cât mobilizarea bulgară va fi lămurită astfel, mobilizarea noastră, provocată în mod firesc de mobilizarea ei, nu trebuia să fie privită nici ea ca având vreun scop agresiv, ci, ținând numai la menținerea neutralității armate a Greciei. Totuși, cu toate aceste asigurări, situația trebuie să fie privită ca gravă. Cu sistemul modern al armatelor naționale o mobilizare generală, care produce o zdruncinare adâncă în viața economică și socială și pricinuiește cheltuieli colosale, nu poate să se prelungească fără a fi un pericol pentru pace; și acest pericol e cu atât mai mare când unul dintre statele mobilizate nu ascunde că nu vrea să respecte statul quo teritorial stabilit de tratatele încheiate între ei și vecinii săi.

Nu spun acest lucru spre a descrie situația sub o aparență pesimistă decât e în realitate, dar nu am nici dreptul de a ascunde țării adevărata stare a lucrurilor, deoarece, dacă noi toți în Grecia dorim sincer menținerea păcii, sunt sigur de admirabilă jertfă de sine a poporului grec înarmat gata să apere integritatea și interesele vitale ale țării și să se opună oricărei încercări vreunui stat balcanic de a se creia o situație precumpănitoare care ar în-

semna sfârșitul independenței politice și morale statelor vecine.

Totuși, așa fi fericit dacă explicațiunile liniștitoare date de guvernul celor două state mobilizate ar putea duce cât de curând și fără termen la o demobilizare simultană, înlăturând astfel pericolul care pricinuiește în mod firesc prelungirea mobilizării.

D. Gunaris, șeful opoziției a aprobat numai decât declarațiunile rostite de președintele consiliului și a fost de asemenea aplaudat în mod viu.

Mobilizarea continuă să se efectueze cu activitate. De pretutindeni mobilizații sosesc cu entuziasm.

Până acum a răspuns la ordinul de mobilizare un număr de 400.000 de rezervați.

Bilanțul general al băncilor române pe anul 1913.

	Active.
Numărare	3.340,181
Escont	113.032,635
Escont ipototecar	40.455,874
Credite ipototecare	41.027,186
Credite personale	5.894,633
Credite de cont-curent	15.244,985
Efecte	14.788,253
Efecte fondului pentru scrierile fonciare	562,029
Efectele fondului de pens.	798,678
Lombard	551,895
Realități	7.943,039
Diversi debitori	1.264,131
Interese transitoare	552,499
Mobiliar	271,670
	245.727,088
	Pasive.
Capital societar	34.924,476
Fond de rezervă	13.191,075
Fond de pensiuie	3.221,029
Fond cultural și filantropic	345,725
Fondul scrierilor fonciare »Albina»	560,000
Depuneri spre fructificare — 4300	109.248,724
Reescont	47.208,398
Imprumuturi ipototecare cedate	5.578,352
Scrierile fonciare »Albina»	11.287,500
Credite de cont-curent	2.892,208
Lombard	2.501,130
Imprumuturi ipototecare pe case	757,918
Diversi creditori	6.510,259
Dividendă nereclamată	51,562
Interese transitoare	2.880,770
Profit curat	4.561,962
	245.727,088

Aceasta este bilanțul, care a premeră sfârșitul războiului european, adică ultimul bilanț încheiat în vremuri normale. Desigur deci, că acest bilanț, care reoglindește activitatea înaltă de câteva decenii de muncă liniștită și continuă a Institutelor noastre financiare, prezintă un deosebit interes. El va fi un document al vremii, un hotărînt între două epoci: una înaintea evenimentelor din anul trecut și alta după

aceste evenimente, cari desigur vor schimba multe în activitatea economică a popoarelor.

Comparat acest bilanț cu bilanțul general de pe anul precedent, dela finea lui Decembrie 1912, ne dă următoarele schimbări:

1. Capitalul societar al băncilor noastre a crescut dela Cor. 34.127,572 la Cor. 34.924,476, adică cu Cor. 797,104.

2. Fondurile de rezervă generale și speciale deasemenea au crescut dela Cor. 13.081,971 — la Cor. 14.096,795 —, adică cu Cor. 1.014,824 —. Rezultă deci că fondurile de rezervă s'au augmentat mai mult chiar decât cifra cu care s'a urcat capitalul societar. Rezervele fac 43% dela capitalul societar.

3. Fondurile de pensiuie încă au o creștere dela Cor. 3.026,688 — la Cor. 3.221,029 —, adică de Cor. 194,341 —. Adăogată și aceeași cifră la cifra cu care s'au augmentat rezervele generale și speciale, rezultă că băncile noastre au pus deoparte, ca rezerve în un singur an peste 1.200,000 — cor.

4. Depunerile și reescontul băncilor noastre însă au scăzut. Depunerile din cauza crizei economice, care, cum știm, a domnit și în 1913, iar reescontul din cauza tendinței băncilor de a-și reduce angajamentele pasive. Cele dintâi au scăzut dela Cor. 113.538,172 — la Cor. 109.248,724, adică cu Cor. 4.289,448, iar reescontul s'a redus numai cu cea 500,000 — cor.

5. Reducându-se depunerile, natural, a trebuit să se reducă și ramul principal al afacerilor active dela băncile noastre, escontul de cambii al lor. Acesta a scăzut dela Cor. 117.541,955 — la Cor. 113.032,635 —, adică cu Cor. 4.509,220 —. Tot asemenea s'au redus creditele personale dela Cor. 7.228,504 — la Cor. 5.894,633, adică cu Cor. 1.333,871 —. În sfârșit s'au redus și creditele de cont-curent cu aproape Cor. 500,000 —.

6. Singurul ram de afaceri active care arată o creștere față de trecut este escontul ipototecar. Acesta a crescut dela Cor. 38.222,515 — la Cor. 40.455,274 —, adică cu Cor. 2.232,515 —.

7. Profitul curat, deși cele mai multe din afaceri s'au redus, a crescut dela Cor. 4.081,764 — la Cor. 4.561,962 —, deci cu Cor. 480,198 —. Creșterea profitului se explică în prima linie prin augmentarea capitalelor de rezervă, cari mai toate sunt libere de interes și deci venitul lor sporește câștigul curat. Se explică apoi și prin faptul, că în 1913 banii au fost mai scumpli ca mai înainte și deci și venitul de interese mai urcat.

Totalul activelor arată o scădere de aproape 48 mil. cor.

S'ar părea, că reducându-se afacerile și cu ele activile băncilor noastre, am avea de înregistrat un regres între bilanțurile generale dintre anii 1912 față de 1913. Aceasta este o aparență numai. Progresul în afacerile de bancă nu este nici când determinat de mărirea activelor. Adevăratul progres constă în consolidarea afacerilor și în

Pațania unui soldat.

Frunză verde de salcie,
M-apucași și eu a scrie
Cum mi-a mers în cântăie
Cum mi-a umbat în război
Frunză verde barabol.

De-acas de când am plecat
Nevasta că mi-am lăsat
Co coplă mititea
Supărată val de ea,
Cu ochii plini de plâns.
Cătră dănea eu am zis:
Nu te supăra iubita
Lumea azi așa-i pornită
Eă se ducă fleogare
La războiul de onoare,
Și-și ea pușca'n mână iară
Să-și apere draga țară.
Și eu cată să mă duc
Arma'n mână să apuc
Și cu alții împreună
Să plecăm cu voie bună
Unde tunurile sună
Săpărăm țara, moșia
Și pe Malostatea Sa.
Mult în vorbă nu am stat
Fără mână eu iam dat
La nevasta mea iubită:

Rămâi dragă fericită.
Coplă mi-am strâns-o brațe
Și am sărutat-o față.
Cu pârînți mâna am dat
Și din gură-am cuvântat:
Dragi pârînți mei iubiți
Și de mine despărțiți,
Grijiți de a mea iubire
N'o lăsați pe drum a pieri,
De a mea blândă coplă
Aveți grijă, aveți milă.
Apoi m'am întors deodată
Fîind vremea de plecat
Și iam strâns pe toți în brațe
Și iam sărutat pe față.
Și la drum eu am plecat
Pân la Bistrița am dat.
Acolo când am ajuns
La casarmă că m'am dus
Haine sure-am căpătat
Și pe mîna le-am îmbrăcat.
Atătea n'a fost destul
Că mi-au dat și un mondur
Un mondur tot încărcat
Cu patrone infundat.
Multă vreme nu am stat
În »marș companie» m'or băgat.
Frunză verde de mălăi
Când a fost luna lui Mai
Colo în zina a trie
Ne-or trimis la bătaie.

Când la tren noi am sosit
Pe ei lute ne-au suit
La Polonia ne-ór pornit,
Polonie pământ frumos
Udat de sângele nost,
O lună te-am tot călcat
Pân pe Ruși am alungat.
Când a fost într'o Marți s ra
Poruncă ne-au venit eară.
Dela brigada cea mare
Că regimentu cel vestit
Dela Bistrița venit
Din »faerstelungul» numit
Astăzi vine oblezit
Și la gezași toți ne-am dus
În vagoane ear ne-au pus,
Cinci zile am tot umbiat
În Galiția ne-o băgat
Am venit o si și-o noapte
Nu ne mai temeam de moarte
Când era în zori de zi
La o stație sosit
La o stație numită
Din Galiția cea vestită,
Acolo ne-o așteptat
O mașină de sburat
Și pe noi bombe-o țipat.
Iar noi dacă am văzut
De pe gezași am sărit
Cu tot ce noi am avut
Dar Dumnezeu ne-a ferit

Pe noi nu ne-a nimerit.
De-acolo noi ne-am luat
Și în oraș ne-am băgat
În orașul cel vestit
Caro-l Iaroslau numit.
Acolo ne-am așezat
Pășă zupa am mâncat
Apoi iară am plecat
Și'n »sfărmlin» am stat
Toată noaptea nemișcat
Multă vreme a trecut
Pân porunca ne-a venit.
Să stăm gata pregătit
Ca »angriffu»-le de făcut,
Frunză verde izmă creață
Duminecă dimineața
Tunurile noastre-o dat
Și pe noi ne-o ajutat
În »angriff» noi ne-am băgat.
Dar acuma ce să vezi
Să te minui să nu crezi
Tot granate esplodând
Pestie capul nost' zburând
Șrapnele încă veniau
Printre noi se'mprăștiiau
Câte una nimeria
Cu gloanțe în jur stropoa
Dar noi frică nu aveam
Tot înainte mergeam
Că poruncă-am căpătat
Că'nspoi nu-l de'aturnat

Ci pe rus de atacat.
Dumnezeu ne-o ajutat
Cu »angriffu» nost turbat
Pe muscalul așezat
Din »decușu» noi l'am țipat.
Și înspoi noi l'am turnat.
Dară rusul blăstemat
Prin Galița o lucrat
Tot decunguri a făcut
Cu cătane le-o umplut
Dar noi grije n'am avut
»Angriff» pe el am făcut
Ce-o rânduit dumnezeu
Că cu lucrul mult și greu
Am săvrit muscalul iară
Din decunguri, șant' afară.
Și să știe ori și cine
Ca ast' a fost într'o Lune.
Frunză verde de pe dos
Nouă cum ni s'a întors
Toată z'ua ne băteam
Și nimeni nu mănecam
Dar Dumnezeu n'a voit
Să umbliam tot flămânzit,
Că poruncă a venit
Dela capitan einstit
Că de Sămbătă-i ertat
Să ne dee de mâncat
Și mâncare-am căpătat
Și bine ne-am săturat.
Fușintei ne-am odihnit

augm. re. **Pr. Din acest punct** de vedere, privit anului 1915, arată netăgăduitor progres față de trecut. Căderea considerabilă a rezervelor de muniții și a echipamentelor pasive, fără îndoială un moment de consolidație financiară, în care rezidă progresul anului încheiat la 31 Decembrie 1915. Tot ea un moment de progres este a se considera și urcarea profitului curent, care apare cu atât mai favorabil cu cât interesele transiltoare active și pasive s-au menținut la proporția lor din trecut. R. E.

Bulgaria rămâne neutrală. Din Sofia se anunță: „Balcanska Posta“ în numărul său din urmă aduce știrea că sunt speranțe, că Bulgaria va rămâne și pe mai departe neutrală.

Generalul Porro—comandant suprem. Din Petrograd se anunță: După știrile sositе la ambasada Italiană de aici, generalul Porro va fi numit în curând comandant suprem al forțelor italiene, în locul lui Codorna.

SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Asi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 4 Octomvrie.—Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

În nordul monarhiei. Dușmanul, sleit de multele și necesesele atacuri bogate în pierderi, pe cari le-a întreprins în ziua prēmărgătoare, a evacuat eri țărmlul vestic al cursului de jos al pârâului **Corvină**. De alt-cum în nord-est, neschimbându-se situația, nu s-au petrecut evenimente mai însemnate.

La granițele italiene. Eri înainte de zorii zilei Italianii s-au grupat pentru un mare atac pe sectorul nord-vestic al platuului **de la Doberdo**. Artileria noastră a atacat trupele de atac și partea cea mai mare le-a risipit. Astfel întreprinderea dușmană s-a terminat numai cu ieșirea unui batalion de-a lungul șoselei **Sdraussina-Sau Martin**. Această ieșire, precum și un atac îndreptat spre amiază, au fost respinse. Tot așa au eșuat și încercările dușmanului de a înainta la ost **dela Bedipuglia**.

Oare-cari mișcări îndărătul frontului dușman și o circulație vie pe trenurile venețiene, nu ne-au scăpat din vedere. Pe celelalte părți ale frontului sud-vestic nu s-a petrecut nimic mai însemnat, Pe **frontul sud-estic** nu e nimic nou.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 3 Octomvrie — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest. Monitoare dușmane au îndrep-

tat un foc eficace contra ținutului **dela Vestende** și a locurilor de scaldă. Incercările repetate ale Englezilor ca în decursul nopții să recăstige ținutul pe care l-au pierdut la nord **dela Loos**, au eșuat total. După lupte locale înverșnate, cari s-au terminat cu pierderi grele, dușmanul nu a mai dat aici atacuri.

La ost **dela Sotiches** a eșuat o ieșire a Francezilor, cu toate că au folosit o mulțime mare de grante cu gazuri. Incercările de atac ale dușmanului din **Newville** contra pozițiilor noastre de înălțime la ost de acolo, au fost respinse și dușmanul a suferit mari pierderi. În lupta cu grante de mână, care a urmat după atacul de noapte, am pierdut o bucată de tranșeu lungă cam de 40 metri.

Francezii nu și-au repetat eri în **Champagne** atacurile lor de infanterie. Focul artileriei dușmane a durat cu o violență variată. La ost **dela Lemesnil** dușmanul a fost aruncat afară din un tranșeu care se întindea contra poziției noastre. Cu această ocaziune dușmanul a avut pierderi mari, cu deosebire în prizonieri.

În lupta cu grante de mână care a de-urs pentru poziția la nord-vest **dela Ville sur Tourbe** am rămas stăpâni.

Dușmanul și-a repetat atacul aerian la **Laon** și **Vouliers**. În ambele locuri mai mulți cetățeni au căzut jertfă bombelor aruncate. În regiunea **Rechel** s-a silit balonul francez **Alsace** să aterizeze. Echipagiul l-am prins.

Azi-dimineață la orele 8 și jumătate aviatori francezi au aruncat bombe asupra orașului neutral **Luxemburg**. Doi soldați luxemburgieni, un muncitor și o fată au fost răniți.

La ost și sud-ost.

Grupul de armată al marelui Hindenburg: În lu pele de cavalerie lasud **dela Kossiany** dușmanul a fost respins dincolo de **Miadziolka**. Altcum nu s'au petrecut evenimente mai însemnate.

Grupul principelui Leopold de Bavaria și al marelui Mackensen situația e neschimbată.

La grupul generalului Linsingen: După înfrângerea dela **Czernycs** și după eșuarea tuturor atacurilor rușești contra frontului nostru ce se întinde la nord de aici, Rușii au predat țărmlul vestic al râului **Corvină**, afară de câteva posturi dela câteva trecători singuraticе. Am făcut 2400 prizonieri.

Scrisoare dela obârșia Ialomitei.

— Septemvrie v. 1915.

Din cauze independente de voința mea mi-am strămutat de altădată domiciliul de vară în comuna Moroieni, la îmbinarea râului Ialomita cu Ialomtuoara din Bucegi. Oare, scriindu-vă impresiile mele de-aici, ce ar putea mai întâi interesa pe cetitorii „Gazetei Trc. de peste munți“?

Doi săptămâni în pat
Dar poruncă ne-o venit
Pe noi ear ne-o stramporlit.
O zi și noapte am venit
La alt spital am sosit
Acolo m'au vizitat
De halbe m'o desbrăcat
Și pe pat iar m'au culcat
Doftorii m'i-o tot legat
La mână m'au vindecat.
Fruză verde de saun
Și spitalul să vi-l spu
Fruză verde de salcie
In ostrei Silezie
Fru-ză verde de lemn gros
Cu nome Tropan f'umes,
Unde tare mi-a p'cut
Câte-acolo am văzut.
Fru-ză verde de pe spine
Aș sa'atâmpiat cu mine
Fru-ză verde de pe tân
Să vă spu numele meu
Drăgo Macarie e eu,
Fru-ză verde pângă drum,
Din Mintul cel român,
Să vă spu și comitatu:
La Bistrița ne stă sfatu!

Făcută de infanterist **Drăgan Macarie I. R. 63**

Porturile sale frumoase de broderii cu torturi de aur și de argint, în care eșealează frumoasele din județele **Dâmbovița și Muscel**, covorele naționale nelintracate sau faptul că la a două ori a 3 a oasă se vede un răsbătu la care lucrează câte 2 femei pe prispa casei, dintre cari unele primesc în atelierile lor chiar vizite regale? Răspunsul du-mi dreptul de a reveni asupra stăru cu alt prilej, vom descrie deocamdată numai regiunea și înțelesurile ei.

Valtea Ialomitel în sine este mult mai largă între dealuri și mai bogată decât valea Prahovei. Ea are băile de nămol cu iod **dela Vulcana**, băile sulfuroase **dela Pucioasa**. Apa aceasta cărată cu sacalele în tărș se plătește câte 5 lei de baie, mai dîhai decât la Karlsbad. Bolnavii fac băi pe întrecute și nu mai alegă la ferestrelile dela **Eșpatak Tușnad și Borsec**, și nici la **Krășobudul** îndepărtat; are borviz la **Petrosița** și apă cu **Lithiu**, egală cu cea dela **Calimănești** în fața satului chiar dar încă neexploată; regiunea, deși fertă, este departe de a oa cale ce ar cutea să ooa.

Agricultură nu se face aci decât foarte puțină, deși după teren și climă s'ar rentă; în schimb însă cultura pomilor este foarte dezvoltată în toate părțile, fiind numai grădini de pomi, în special de pruni pentru făcutul pliciei, care este principala sursă de venit al locuitorilor. Aceleași soiuri de fructe sunt însă la dâncii de sute de ani rezizite din moși și strămoși, de o altitudine lor abia poate fi vorba, cel mult în cazuri excepționale. Cu toate aceste am văzut în grădina preotului local varietăți de poame din cele mai fine bine reușind, apoi 2 captoare sistematice de uscat poame în mare, câte 5000 kgr. de odată, iar în curtea unui sătean chiar și migdale, care încă se coc.

Ce nu s'ar putea produce aci, când în locul sourilor și varietăților străvechi s'ar introduce fructe de soiuri alese, pentru a căror desfacere au de-buseul mare cătră Sinaia, la care duce o bună șosea zidită traversată de automobile și birji, iar peste 2-3 ani se va deschide o nouă linie ferată după străpungerea tunelului între Sinaia-Petroșița pentru descărcarea liniei de pe valea Prahovei. Să mai vorbim oare și despre avântul ce l-ar putea lua industria de casă prin dezvoltarea posibilă și a agriculturii când prin grădini de pomi ori prin livezile de fân, cele cu mult mușchiu și pușcă țarbă, s'ar spargeț elina și în 2-3 ani ar cultiva-o cu în pentru tora, orz de bere și ovă, cartofi și apoi le-ar simăna din nou cu trifoiul și ierburii amestecate.

Cultura cartofilor a început a se introduce pe aceste văi de vre-o 6-8 ani, iar un negustor mi se plângea că bacii lor s'au învățat să falsifice brânza de munte cu făină de cartofi încât trebuie să o comande anume, ca să capete brânză curată și nefalsificată, în satul de munte chiar.

Cultura vitelor este decăzută aproape cu totul, din lipsă de pășune și de fân. Se tin numai cai mici de munte și vaci mici de munte și oi turcoane. Am văzut aici trecând spre Sinaia două clopoteare de boi grași de cari nu mai văzusem de 40-45 ani. Ercu boii sașilor și românilor din Țara Bârsel pe vremuri, acum i-am văzut din nou. Sașii din Țara Bârsel au înlocuit vitele aceste albe de munte cu vitele roșii de rasă **Pinzgau**, curată, și acum încearcă să acclimatizeze cele galbene de rasa **Simenthal**, care să le dea 22-3000 litri de lapte pe an, în loc de 700-800 litri. Românii noștri au rămas tot pe lângă cele vechi și laptele dulce și amăntana se aduce la Sinaia, Bușteni și Azuga, peste munte dela Râșnov de alți Români.

Dar în exploatarea pădurilor au învățat să facă și să întrebuințeze și românașii noștri scoocurile sau jilpurile pentru scosul lemnelor din munte. Am mers pe un atare jilp vre-o 6 km. pentru scosul bianelor de fag, și am văzut altă ulucă ori jilp pentru scosul buștenilor de brad — acum părăsită — la ferestrele firmei Teodorescu-Fianu pe care acum îl demontează și îl mută la Ru-ăr, din sus de Câmpulung. Dar reimpădurirea și regenerarea padurilor nu au învățat-o încă.

Ce industrii diverse nu s'ar putea naște și dezvoltă când pe aceste văi numai cele sute de mii cai putere ale căderii apei Ialomitei dela Obârșia ei, se vor transforma în electricitate punându-se la dispoziția oastei.

(Va urma).

Amendarea ziarelor „Nowoje Wremja“ și „Vecer Nafja.“ Din Petrograd se anunță: Ziarele „Nowoje Wremja“ și „Vecer Nafja“ a fost amendate cu 1000 ruble, pentru că au publicat articole despre congresul dela Moscova.

ȘTIRI

4 Octomvrie n. 1915.

Parastas. Eri s'a oficiat în capela gr. cat. din Brașov vechiu un parastas solemn pentru odihna de veci a sufletului marelui român și me enate, propositul, **Ioan Micu Moldovanu**. La parastas au asistat pe lângă numeroși parohieni, delegații instituțiilor noastre culturale, între cari d-l profesor **Andrei Bărbănteanu**, președintele „Asociațiunii“, d-l **Dr. N. Vecerdea**, ea reprezentant al Casinei române și al ziarului nostru și d-l prof. **I. Bunea**, ca reprezentant al școalelor noastre. Părintele protopop **Brimboiu** a rostit cu acest prilej, un discurs, evocându-ne în memorie figura ilustrului dispărut a cărui merite pentru neamul românesc sunt atât de mari încât cei de azi nici nu suntem încă în stare să le apreciem după adevărata lor valoare.

In veci pomenirea lui!

O distincție înemeritată. Afăm cu plăcere, că d-l **Alexandru Suru**, directorul abatorului din Brașov, actualmente mobilizat ca medic veterinar-locotenent a fost decorat de Maj. Sa pentru serviciile excelente prestate pe câmpul de luptă cu **crucea de aur pentru merite cu coroana** pe funta medaliei de vitejie. Această înaltă distincție militară ne arată că d-l medic veterinar Alexandru Suru și-a dovedit priceperea, zelul și hărnicia pe care a manifestat-o în timp de pace în serviciul orașului Brașov, și pe câmpul de luptă. Il felicităm cu toată căldura.

Regina și armata. Citim în „Zina“: Este caracteristic că tocmai acum când anumiți bărbați politici și numai siere „patriotice“, caută să bage sisanie și nelcredere între popor și dinastie, armata a căutat să își manifeste în mod entusiast dragostea și venerațiunea față de Casa domnitoare și mai ales față de M. S. Regina Maria. Ocaziune la această sinceră manifestare a dragostei armatei față de coroană, a det vânătoarea organizată alături de corpul ofiteresc al reg. 4 Roșiori spre Brașov pe la pădurea **Cernea** și la care au luat parte M. S. Regina, însoțită de d. Aghiotant reg. Balif, d. maior **Măntu**, fost aghiotant regal, A. S. R. Principele Carol, și principesa **Elisabeta**, însoțită de două doamne de onoare.

Vânătoarea (Rally Paper) a început la ora 3 d. a. și a fost condusă tot timpul de M. S. Regina, care s'a însoțit de d. comandant al regimentului, colonel **Portocăluș**, călăre; care s'a distins la numeroase concursuri internaționale de călărie din străinătate. M. R. Regina era urmată peste frumoasele obstacole, peste bălți și prin pădurea înverșnată în halna pompoasă și bogată în culori a toamnei, în pădurea **Cernea** călăreții au luat o gustare, după care goana a relăncuput. În timpul mesei muzca regimentului a cântat mai multe bucăți, îngănat de ocaz adănc al pădurii. „Coida de vulpe“ a prins-o A. S. Regală Principele Carol, care a duruit o A. S. R. Principei Elisabeta.

Celebrități rusești în capitala României. Primii din București următoarele: Zilele trecute au sosit în capitală câteva celebrități rusești, care vor rămâne la noi până la deschiderea marei stagiuni muzicale din Petrograd.

Una din aceste celebrități muzicale e baritonul **Boris Mezentzew** dela opera imperială Maria, colitată e virtuosul în „balalaika“ (instrument popular rus) **Boris Trolanowsky**.

Acestor celebrități s'a asociat mezo-soprano **Anna Lokaschina** și dansatoare de dansuri de caracter s'ra **Almés Newtonowa** cunoscută prin dansurile sale orientale din Caucaz.

Sâmbătă seara acești artiști — afară de d-na Lokaschina care era indispusă au—invitat un număr de d-ni și doamne din societate pentru a se prez nta astfel mai întâi în cerc restrans.

Serata s'a dat în una din sălile hotelului **A. Hénes-Palace** și a luat re-ped o mare animare, grație talentelor u totul remarcabile ale acestor artiști.

Baritonul **Mezentzew** are reputația de a fi favoritul publicului din Petrograd. El se prezintă cu o voce formidabilă, care are în a eiaș timp, și dulcea și supleț și o vigoare nordică-extraordinară. Organul acesta superb este condus cu arta unui cântăreț crescut la școala distincțiunii muzicale.

Virtuozul de „balalaika“ **Boris Traianowsky**, foarte iubit de re-pasatul scriitor contele **Lew Tolstoi**, este cel mai rafinat reprezentant al acestui instrument popular rus. Mecanismul său e prodigios și entuziasmează. Ambii au fost acompaniați la piano

de un pianist de a sup-... d. **George Janow**

Într'ărgit, frumoasa **Aimée Newtonowa**, care are în vechi ceva din originalitatea a Coșocului a dansă săra de dansurile sale de caracter o mare plăcintă în mică și stilul.

Ne-rolu Cu inima sărobilită de dorere aduce în cunoștințe tuturor rudelor și prietelor, ea propoștă lui noșt u sot, tată, socru și moș **Leontiu Simonescu** fost vice-comite al comitatului Jara-Severin, deputat detaș, secretar al Consistoriului mitropolitan, etc. după scurte suferințe, și-a dat nobiliul său suflet în mânilor Creatorului, Joi în 17/30 Septemvrie st. n. s. c., la 8 1/2 ore seara, în al 75-lea an al stății sale.

Rămășițele pământești ale capului defunct se vor ridica din capela cimetărului central din loc, unde se va face prohodul, și se vor așeza spre odihnă eternă în aceleș cimiter, Sâmbătă, în 2 Oct n., la 3 ore după amiază. Fie-l memoria binecuvântată! **Sibiu**, la 1 Octomvrie st. n. 1915. **Jalnice familie.**

Heinrich Zeldner, librar la Brașov a încetat din viață în vâsta de 74 ani. Înmemntarea a avut loc Duminecă. Odihnească în pace!

Știri din România. Din cauza epide-miei de scarlatina, ministerul de sntate a dispus închiderea tuturor școalelor primare, particulare și secundare din Capitală, până la 1 Octomvrie, această cu începere de Luni 21 Septembrie.

— Direcțiunea generală a vămilor, din ministerul de finanțe, a primit o telegramă din partea șefului război **Burdujan**, că autoritățile Austro-Ungăre, au închis pentru toate mărfurile punctul de vamă **Iteanu**.

— La prefectura poliției **Capitanele**, a avut loc o conferință a șefilor inspecțiilor, sub prezidenția d-lui **G. M. Corbeseu**, prefectul poliției Capitalei. S'a discutat chestiunea dezvoltării și înfrățirilor sârărețe la următorul timp.

— Direcțiunea generală a vămilor din ministerul de finanțe, face înnoșt cu șeful jurnalului **Opinionul**, d. ministri, se adună toate autoritățile pentru exportul de vite.

Generalul Marchand de non-război. Din Rotterdam se anunță: Generalul francez **Marchand** a fost rănit de-a schie de granată în luptele dela **Champagne**. După părerea medicilor, rana e gravă, dar nu e mortală. Marchand e unul dintre cei mai populari generali ai Franței, care a avut succes importante în luptele din colonii. A luat parte și în luptele dela **Dardanele**, unde de-asemena a fost rănit.

Nou advocat român. D-l advocat **Dr. Paraschiva Liekretz** ne comunică că și-a deschis cancelaria advocatului în lara-inferioară preluând în același timp și cancelaria d-lui advocat **Dr. Ioan Glurgiu**, care s'a strămutat în Cluj, (Strada **Szentgyörgy** Nr. 7).

Tinerimea studioasă germană în război. O scrisoare din Germania, către „**Neue Zürcher Zeitung**“ conține următoarele cifre asupra participării tinerilor și studenților la război: Din 40000 de învățători cari au plecat pe timp de luptă, 4906 au căzut. Din studenții universităților germane cari se ridică al 53.398, aproape 43.000, adică 80 la sută sunt în serviciul armatei.

Universitatea din **Tübingen** are 66 la sută din studenții săi în război. O în-citește anunțurile de morțe din ziarele germane știe cât sânge de tinerete universitară s'a vărsat în război.

Lipseșe cifre asupra studenților din cursul secundar alături în război, dar se știe că numărul lor este foarte mare.

ULTIME ȘTIRI

Rusia a trimis ultimatul Bulgariei.

BERLIN 4 Octomvrie. Agenția **Wolff** primește din Petrograd știrea, că ambasadorul Rusiei la Sofia, a primit ordin, să părăsească Sofia, dacă guvernul bulgar în timp de 24 ceasuri nu intrerupe orice relație cu dușmanii *ideei slave* și-al Rusiei și nu îndepărtează din țară pe ofițerii puterilor, cari sunt acum în război cu împătrita înțeleger.

Proprietar:
Tip. A. Muresianu; Branisce & Comp.
Redactor responsabil: **Ioan Lacza**

Și-o poruncă ne-a venit
Că la drum e de pornit.
Să găsim pe rusu iară
Să nu ne-apuce Marța sară.
Când a fost Marți cătră zec
Mi-am simțit o mână rece
Dar am stat și m'am întors
La mână cum is stricat
Mulțumim lui Dumnezeu
Am văzut că nu mi rău,
Dar până m-am tot uitat
Un granat a espionat
Și pământul a scuturat
Și pe spate mi aruncat
De-am gândit că's îngropat.
Spatele rău m'o durut
N'am putut umbra mai mult,
Acolo am așteptat
Saniteții iam siriizat,
Saniteții au venit
In „feltragin“ m'o sult
La „hilplac“ apoi m'o dus
Acolo pe-ue ear m'au pus
Și la spital am plecat
Carui rău m'a scuturat
Dar spitalu unde-o fost
In Tarnov oraș frumos.
Acolo dacă-am ajuns
Doftorii pe pat m'o pus
Când a fost spre dimineață
M'u leg t fără de greață
Și acolo că am stat.